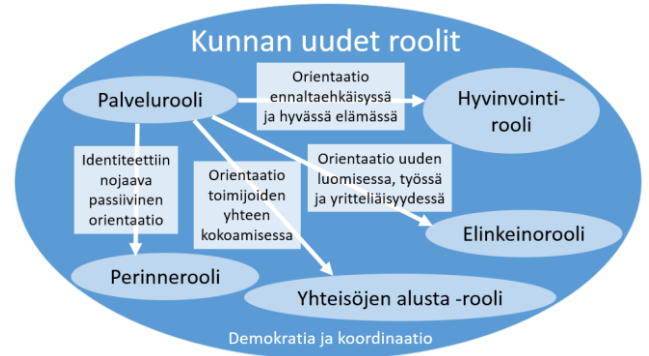

Kumppanuusyhteiskunta antaa vastuuta ja valtaa

Suomi on ollut vahvan paikallisen itsehallinnon mallimaa. Missään muualla maailmassa ei näin erikokoisten kuntien vastuulla ole ollut näin laajaa tehtäväkenttää. Tämä on tehnyt kunnasta merkittävän yhteiskunnallisen pelaajan ja vaikuttavan paikallisen toimijan. Suomalainen kunta on ajan saatossa ollut paitsi heijastamassa yhteiskunnallista arvo-maailmaa, myös luomassa uudenlaista ajattelua ja toimintaa. Kuntien olisi nyt valjastettava osaamisensa ja vahvat paikalliset kontaktinsa kumppanuuteen perustuvan uudenlaisen yhteiskunnallisen lähestymistavan juurruttamiseen.

Muutokselle avautuu parhaillaan kiinnostava aikaikkuna. Sote- ja maakuntauudistuksen myötä kuntien rooli on muuttumassa, ja keinot hyvinvoinnin, elinvoimaisuuden ja osallisuuden vahvistamiseen pitää joka tapauksessa etsiä paikallisella tasolla uudelleen.

Maaseutuakatemia **Kohti kumppanuusyhteiskuntaa?** -työryhmä lähti pohtimaan yhteiskunnallista muutosta Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulun lehtori Jenni Airaksisen johdolla. Ryhmässä otettiin totutusta poikkeava tapa lähestyä paikallisten yhteisöjen hyvinvointia, elinvoimaisuutta ja osallisuutta. Organisaatio-keskeisen näkökulman asemesta ratkaisuja ja keinoja lähdettiin etsimään eri tahojen kumppanuuksista, ja etenkin asenteista ja kulttuurista – ihmisistä itsestään.

Työryhmä päätyi vilkkaan, ajoittain jopa villiksi innostuneen keskustelun sekä yhdessä luotujen kumppanuuskarttojen ja kumppanuusgrammin kautta johtopäätöksiin, jotka ilmaistiin seuraavassa, vuodelle 2025 päivytyssä uutisessa:

Maaseutuakatemia uutisia, vuosi 2025

Asennekylvä onnistui!

Kylissä, kaupunginosissa ja kortteleissa onnistuttiin 2010-20 -lukujen taitteessa siinä, mikä vielä muutamia vuosia aiemmin nähtiin Suomessa lähes mahdottomana. Lisäämällä yhteisöllistä tekemistä ja tarttumalla yhteisiin tavoitteisiin ihmisten keskinäinen ja paikallisyhteisöjen sosiaalinen pääoma ja luottamus lähtivät vahvistumaan.

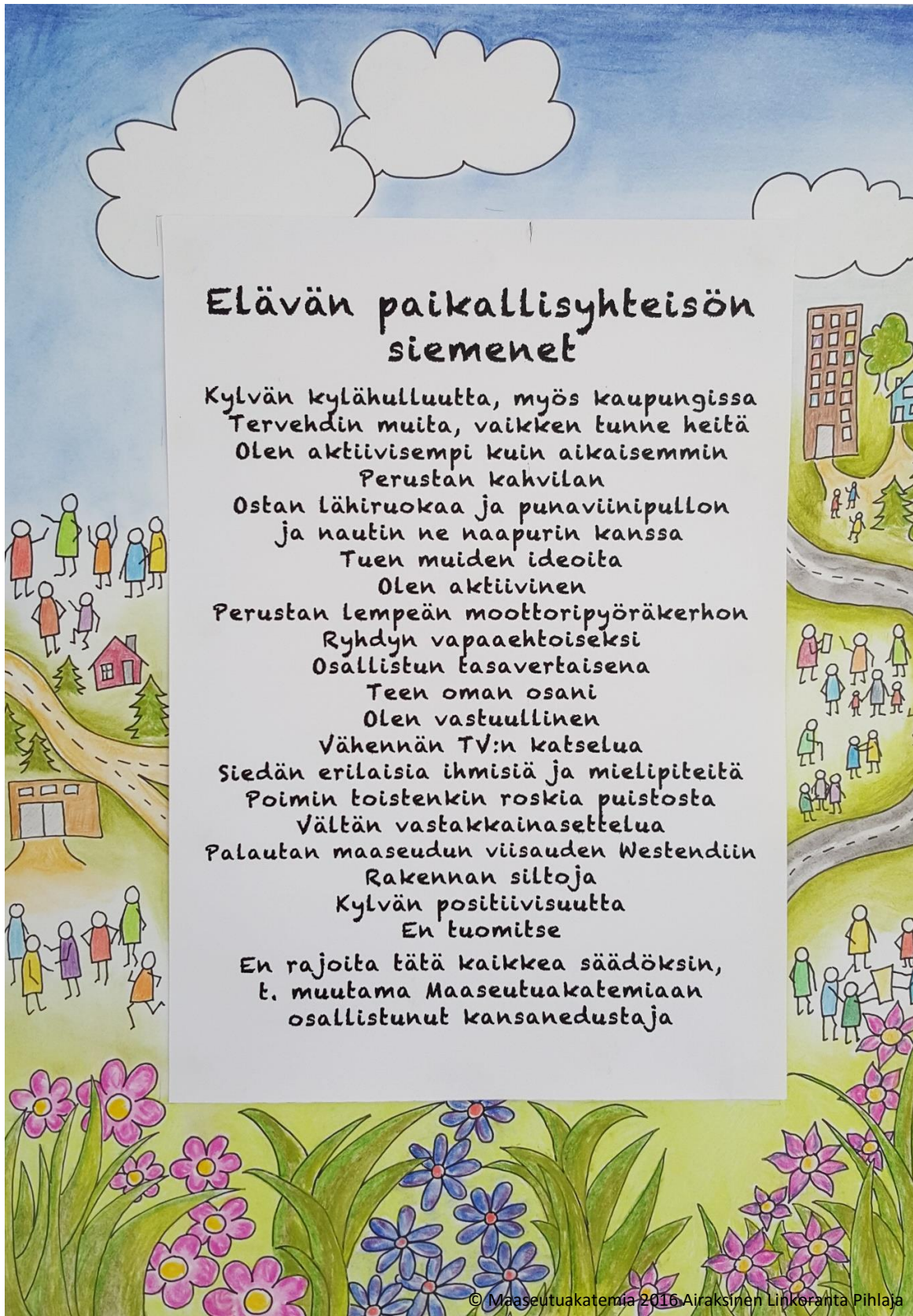
Uusi kumppanuusien aikakausi alkoi Suomessa maaseudun suuresta muutoksesta ja levisi nopeasti myös kaupunkeihin.

Muutoksen myötä julkinen valta luottaa yksilöiden ja yhteisöiden kykyyn ja voimaan tehdä parempaa tulevaisuutta.

- Demografisten muutosten, muuttoliikkeen ja ikääntymisen myötä haasteet varsinkin maaseudun ikäihmisten hyvinvoinnista huolehtimiseksi olivat suuria. Kuntien, järjestöjen, yritysten, seurakuntien ja kanssaihminen aidoin kumppanuuksin päästiin vähitellen luomaan aivan uudenlaisia yhteisöllisen tekemisen tapoja.
- Taloudelliset haasteet, resurssien ja tarpeiden epätasapaino, otettiin vakavasti ja todettiin, etteivät minkään toimijan resurssit yksin riitä hyvinvoinnin, palvelujen, elinvoimaisuuden ja osallisuuden vahvistamiseen. Joka taholla virisi tahtotila ja toimintaa kaiken paikallisyhteisöissä olevan osaamisen ja resurssien hyödyntämiseen. Tämä lähti liikkeelle yksilötason asennemuutoksesta.
- Maakunta- ja sote-uudistus sekä kuntien historiallisen suuri muutos muuttivat merkittävästi sitä, miten yksittäisten ihmisten vastuut ja oikeudet hahmotettiin. Kansalainen on sekä asiakas että aktiivinen, oma-aloitteinen ja vastuullinen kanssaihminen.
- Neljäs, ehkä kaikkein syvimmälle suomalaisen yhteiskunnan ja ihmisten arvoin ulottuva haaste, liittyi kulttuurisiin muutoksiin ja suomalaisten yksilökeskeisen elämäntavan ja arvojen vahvistamiseen. Vielä 2010-luvun lopulla yksilöllisyys eristi, yhteisöllisyys oli rapautumassa ja yksinäisyys heikensi hyvinvointia eri ikäryhmissä. Tämä kehityksen suunta saatiin maaseudulla käännettyä, kun sekä yksittäiset ihmiset että organisaatiot oivalsivat kumppanuusien ja sosiaalisen pääoman vahvistamisen tärkeyden.

Hyvinvoivien, elävien paikallisyhteisöjen rakentaminen lähtee ihmisistä, yksilöistä sekä ajattelu- ja toimintatapojen muutoksesta. On tärkeää herättää keskustelua myös tästä. Keskustelua tarvitaan sekä koko yhteiskunnan, paikallisyhteisöjen että yksilöiden tasolla. Muutos lähtee meistä.

Ohjenuoraksi jokaiselle paikalliselle maailmankansalaiselle Maaseutuakatemia **Kohti kumppanuus-yhteiskuntaa?** -työryhmä laati *Elävän paikallisyhteisön siemenet* -julisteen.

Kirjoittajat ja lisätietoja:

Jenni Airaksinen Tampereen yliopisto jenni.airaksinen@uta.fi

Ritva Pihlaja Maaseutupolitiikan neuvosto, kumppanuustyö ritva.pihlaja@pp.inet.fi

Tauno Linkoranta Maaseutupolitiikan neuvosto, kansalaistoiminta tauno.linkoranta@vskylat.fi